

KUNST >

Kunstrådet

Vedtaget på Kunstrådets møde den 6. april 2005

7. april 2005

Kunstrådets Beretning 2004

1. Rådsformandens beretning: side 2
2. Beretning fra formanden for fagudvalget for billedkunst: side 8
3. Beretning fra formanden for Udvalget for dansk Billedkunst i Udlandet: side 11
4. Beretning fra formanden for fagudvalget for litteratur: side 14
5. Beretning fra formanden for fagudvalget for musik: side 16
6. Beretning fra formanden for fagudvalget for teater: side 20
7. Bilag: Kunstrådets tilskud 2004 – ansøgninger, tilsagn og afslag: side 23
 - Tabel 1: Samtlige nationale tilskudsmidler
 - Tabel 2: Kunstrådets tilskudsmidler fordelt på kunstformål
 - Tabel 3: Øvrige tilskudsmidler fordelt af Kunstrådet og dets udvalg
 - Tabel 4: Oversigt over fordelingen inden for de enkelte kunstarter af tilskud i tabel 2
 - Tabel 5: Øget kunstnerisk aktivitet og talentudvikling
 - Tabel 6: Kunstrådets internationale tilskudsmidler fordelt på kunstart

Beretning 2004 for Kunstrådet **af Lars Liebst, rådsformand**

2004 var det første rigtige funktionsår for Kunstrådet. Ganske vist blev rådet etableret allerede i sommeren 2003, men det første efterår gik med at få grundlaget på plads - vedtage forretningsordnen og handlingsplan osv.

I januar 2004 fik rådet så godkendt sin handlingsplan af kulturministeren og kunne trække i arbejdstøjet. Nu skulle de initiativer, som planen indeholdt, realiseres. Og selvom vi ikke er kommet så langt, som jeg oprindeligt havde håbet på, har vi fået taget godt fat på de væsentligste klumper.

Skal jeg nævne de tre vigtigste resultater, som er kommet ud af den ny kunststøttestruktur, handler det om børnekultur, om den internationale kulturudveksling, og om dialogen med Statens Kunstfond.

Børn

Indsatsen over for børn er efter min mening et af de vigtige områder, hvor Kunstrådet kan gøre en forskel, også i fremtiden.

Ikke mindst har børneteateret nu fået eget statsensemble. I december vedtog Kunstrådet, at Theater La Balance og Corona Danseteater fra juli 2005 og 3 år frem sammen vil repræsentere dansk børneteater med et årligt tilskud på omkring 9 mio. kr. fra Kunstrådet og dets teaterudvalg. Der er tale om en af de vigtigste kulturpolitiske begivenheder i 2004 – dommen er ikke min, men kommer fra en nytårsartikel i Politiken.

I det gamle system var indsatsen over for børn parkeret som et nicheområde i Kulturrådet for børn. De gamle råd - Teaterrådet, Musikrådet og Litteraturrådet - støttede ganske vist i et ikke ubetydeligt omfang børneteater, skolekoncerter og børnebøger, men sammenlignet med f.eks. Norge, hvor staten har et ambitiøst program for at give børn en "kulturel skolesæk", har vi haltet bagud.

I dag kan Kunstrådet melde ud til alle landets skolevæsener at mulighederne for at få støtte til at få kunstnere og kunst ud på skolerne, så børn kan møde den i deres hverdag, er blevet mangefold bedre. Rådets tilbud fokuserer på at børn har samme behov for at møde kunstnerisk kvalitet som alle andre mennesker. Rådet gav i juni 2004 som en slags pilotprojekt godt en snes bevillinger til ansættelse af kunstnere i kortere og længere forløb på folkeskoler mv. Interessen for tilbudet var stor og rådet har i efteråret med bistand fra sekretariatet for Børnekulturens netværk fået gennemført et udredningsarbejde om mulighederne for en styrket indsats på dette område. På den baggrund har rådet i januar 2005 vedtaget grundlaget for de næste to års indsats.

Den internationale kulturudveksling

På det internationale område er sammenhængen i kulturudvekslingen klart blevet styrket.

Et udvalg under ledelse af Bertel Krarup, og med deltagelse af Uffe Andreassen og Irene Krarup fra de danske repræsentationer i Berlin og New York, udarbejdede i foråret 2004 en rapport om det internationale kulturarbejde og på den baggrund har vi fået vedtaget et fælles grundlag for det kulturarbejde som Kunstrådet står for, og det som Udenrigsministeriet og Kulturministeriet samarbejder om – altså på den ene side støtten til danske kunstneres internationale gennemslag og på den anden side støtten til præsentationen af Danmark som kulturnation.

Selvom disse to indsatsler reelt blot er to aspekter af samme sag, ser man det ofte beskrevet som modsætninger. Mange kunstnere ser med mistro på ambassadernes kulturarbejde, og dialoglysten den modsatte vej har heller ikke altid imponeret. Dette forhold har vi langt bedre muligheder for at gøre noget ved i den ny struktur, og vi kan allerede i dag se frugterne af det. Lad mig blot nævne den danske festival i Toronto i efteråret 2004, som efter en vis pressemodvind i den indledende fase endte med at blive en stor succes og et godt eksempel på et fint samspil mellem de forskellige aktører her og i udlandet.

De vedtagne hovedprincipper slår fast, at rådets vision for dets internationale arbejde er:

- At styrke udviklingen og kvaliteten i dansk kunst gennem målrettede internationale udvekslingsprojekter med engagerede samarbejdspartner
- At skabe international interesse for dansk kunst for derigennem at give nye muligheder for danske kunstnere i udlandet og give dansk kunst indflydelse på den internationale kunstneriske dagsorden.

Samarbejdsaftale med Statens Kunstfond

Det tredje forhold jeg gerne vil fremhæve er at der i dag er skabt en god dialog mellem Kunstrådet og Statens Kunstfond. Dialogen betyder, at vi har lavet en samarbejdsaftale, der på de fleste områder skaber klarhed over arbejdsdelingen mellem Kunstrådet og Kunstfonden ud fra det grundlæggende princip, at vi står for støtten til produktion og formidling af kunst, nationalt og internationalt, mens Kunstfondens fokus er støtten til de enkelte kunstnere.

Grundprincippet er således klart nok. Vi har dog diskuteret, om der kunne skabes en mere entydig arbejdsdeling mellem den litteraturstøtte, der gives af vores fagudvalg, og den, der gives af Kunstfondens litteraturudvalg. Både hos os og hos kulturministeren har vi foreløbig valgt blot at konstatere at systemet ikke over hele linjen er stringent.

DCA Gallery lukker

DCA Gallery (Danish Contemporary Art Gallery) har i 15 år været en gruppe store, danske galleriers fælles udstillingsvindue i kunstmetropolen New York. Princippet for ordningen er, at Kunstrådet betaler huslejen samt administration af selve stedet, og gallerierne selv står for omkostningerne i forbindelse med udstillingerne. Det hidtidige finansieringsgrundlag – en tipsbevilling fra Kulturministeriet - udløb i sommeren 2004 og skulle stedet fortsætte, var det for Kunstrådets egne penge. Det var derfor naturligt at gøre status over galleriet. En rapport udarbejdet til Kunstrådet af Anders Kold og Ulla Strømberg i foråret 2004 konkluderede entydigt, at det hidtidige grundlag for driften ikke var holdbart i længden. Skulle det fortsætte, måtte der ske ændringer. Rapporten pegede på flere muligheder: 1) Udvidelse til fællesnordisk projekt 2) Drift som ikke-kommercielt udstillingssted, hvor samarbejdsparten er danske kunstinstitutioner, i stedet for gallerier 3) Lukning og omprioritering af midler.

Rapporten blev i efteråret 2004 diskuteret med de involverede gallerier, der pegede på endnu en mulighed - nemlig udvidelse af deltagerkredsen med flere og anderledes gallerier. Dette forslag var der imidlertid ikke tilslutning til fra et flertal af Kunstrådets medlemmer. Heller ikke sonderinger over for danske kunstmuseer om et mulig samarbejde gav det ønskede resultat, og rådet har derfor i februar 2005 besluttet at afvikle sit engagement i galleriet.

Tilskud

Hovedopgaven for rådet og dets udvalg er at fordele kunststøtten. Det foregår især i fagudvalgene, men Kunstrådet selv har også ansvaret for en tværgående bevilling til "øget kunstnerisk aktivitet og talentudvikling".

På forhånd var der stor interesse i kunstverdenen for hvad der skulle ske med disse tværgående midler. I Kunstrådets handlingsplan indgik en foreløbig fordeling af bevillingen – i alt ca. 120 mio. kr. 2003-2005. Rådet har i løbet af 2004 vedtaget nærmere kommissorier for de 17 enkelte delpuljer og har løbende udmeldt de nye ansøgningsmuligheder til de relevante målgrupper. Det drejer sig bl.a. om indsats over for børn og unge, om styrkelse af det internationale arbejde, om talentudvikling, om "Artists in Residency", og om projekter der går på tværs af de traditionelle kunstarter.

Rådet har nu taget stilling til de første ca. 300 ansøgninger i den delpulje der er afsat til tværkunstneriske projekter, og må konstatere at det gennemsnitlige kvalitetsniveau – eller i hvert fald vores oplevelse af projekternes nødvendighed - ikke helt er på højde med hvad vi ser i ansøgningerne inden for de klassiske støtteområder. Dette afspejler sig i at kun ca. 16 % af ansøgningerne er blevet imødekommet. Men selvom vi således må frasortere meget, afspejler ansøgningsbunken alligevel at puljen indfrir et reelt behov for at kunne få behandlet ansøgninger der falder uden for de traditionelle kasser.

En anden delpulje har været afsat til at styrke musikdramatikken. De ca. 13 mio. kr., som sammenlagt anvendes af fagudvalgene for teater og musik til musikdra-

matik er blevet suppleret med 5 mio. kr. fra den tværgående bevilling i hvert af årene 2004 og 2005. Ikke alene giver dette mulighed for at tilgodese flere projekter. Nok så vigtig er rådets intention om hermed at muliggøre et bredere syn på området. De 5 mio. kr. blev fordelt på 10 projektilsagn i december 2004.

Forenkling af kunststøtten

Kunstrådet har i sin handlingsplan formuleret en målsætning om at kunststøtten skal administreres enkelt, gennemskueligt hurtigt og fleksibelt. Som et led i indfrielse af denne ambition igangsatte rådet i foråret 2004 en gennemgang af samtlige tilskudsordninger med henblik på at vurdere, hvor der kan ske forenklinger og effektiviseringer. Sigtet var i muligt omfang på én gang at reducere de administrative byrder, både for rådet og dets udvalg og for styrelsen, og samtidig forbedre servicen for dem, der modtager støtten.

Som et led i processen blev desuden gennemført en brugerundersøgelse, hvor 211 ansøgere fordelt på alle kunstarter blev telefoninterviewet om deres oplevelse af tilskudsforvaltningen for Kunstrådets tilskudsordninger. Vilstrup Univero, der stod for undersøgelsen, opsummerede resultatet således at Kunstrådet på mange områder fik en god vurdering, men at der er potentiale for forbedringer, specielt mht. ansøgningsfrister og sagsbehandlingstider. Det er tanken årligt at gentage sådanne brugerundersøgelser.

Rådet arbejder fortsat videre med at forbedre processerne der, hvor det er muligt, og forklare sig bedre, der hvor det ikke er.

Den kommende tids hovedudfordringer

Skal jeg opregne hvilke hovedudfordringer i den kommende tid der derudover tegner sig for kunstrådet, vil jeg især pege på behovet for at gøre noget ved de fastlåste bevillingsstrukturer og ved politikernes tilbøjelighed til at detailstyre. Hertil kommer kommunalreformen og behovet for fortsat justering af kunststøttestrukturen.

Fastlåste bevillingsstrukturer

Selvom strukturen for kunststøtte er ny, har fundamentet for kunststøtten mange år på bagen. Det betyder bl.a., at der inden for næste alle kunstområder kan findes bevillinger, som rådet og dets fagudvalg næppe ville have givet, hvis papiret var rent, og vi skulle prioritere forfra – bevillinger, der egentlig ikke er velbegrundede ud fra en nutidig kunstfaglig prioritering af pengene, men som vi føler os forpligtede til at give af historiske årsager.

Her er det min forhåbning at Kunstrådet som mere overordnet organ har bedre muligheder for at se på opgaven/udfordringen med friske øjne, end de enkelte fagudvalg, der på godt og ondt står tættere på de støttede kunstmiljøer.

I nogle tilfælde kan en del af løsningen være at flytte nogle bevillinger over i andet regi, så det tydeliggøres at bevillingerne er udtryk for et kulturpolitisk valg fra politikernes side, snarere end en kunstfaglig prioritering.

Politisk detailstyring

Jeg vil også nævne at der er flere eksempler på at rådet og udvalgene bliver bundet af alt for detaljerede politiske direktiver . Det er ikke hensigtsmæssigt. Vi har en handlingsplan, som er vedtaget i dialog med kulturministeren, og herefter må man overlade det til os at fylde rammerne ud.

Vi har set flere eksempler – især inden for musik og litteratur - på at det i en konkret situation besluttet politisk at et fagudvalg nu får en lille pose penge til et snævert defineret område. Men når det så viser sig i praksis at beløbet er for stort i forhold til det faktiske behov – eller omvendt at antallet af ansøgninger er for stort i forhold til hvad der kan imødekommes - er det uhensigtsmæssigt at fagudvalget ikke bare selv kan omprioritere, fordi beløbet er fastlagt i et politisk direktiv .

Kommunalreformen

En af årets store politiske spørgsmål – for Kunstrådet som for alle andre – har været den planlagte kommunalreform.

Det siger sig selv, at de store linjer i reformen har været fastlagt i politiske forlig, hvor vi ikke har siddet med ved bordet. Men vi har i processen oplevet stor lydhørhed hos kulturministeren over for de synspunkter, som vi har fremsat og har i løbet af processen kunnet se forslagene bevæge sig i den rigtige retning.

Der er dog stadig nogle knaster tilbage, som vi må arbejde videre med. Ikke mindst kan vi se frem til en situation, hvor mange af de nye store kommuner vil investere i hver sit kulturelle fyrtårn som et led i markering af deres nye identitet.

I en situation hvor afstandene, målt i rejsetid, bliver stadig mindre, vil vi måske opleve det paradoks, at fyrtårnene samtidig kommer til at ligge stadig tættere, målt i kilometer. Jeg skal være den sidste til at begræde det, hvis befolkningen får et større udbud af kvalitetskunst. Men et større udbud kan også medføre en udhuling af kvalitetsniveauet, hvis flere kunstinstitutioner skal have del i de samme penge.

I sammenhæng hermed kan vi forvente øget pres på de statslige kunststøttemidler. Der, hvor vi har mulighed for det, vil vi i Kunstrådet være meget opmærksomme på, at dette ikke fører til, at den samme mængde smør fordeles i et tyndere lag på en større mængde brød.

Fortsat behov for justering af kunststøtten

Lad mig slutte med at nævne behovet for fortsat justering af kunststøttestrukturen. Kunstrådsloven taler om en revision af loven i 2008-2009. Så længe tror jeg ikke, vi kan vente.

Vi kan allerede nu se nogle forhold, som ikke har fundet sin endelige form. Jeg nævnte ovenfor arbejdsdelingen til Statens Kunstfonden. Forholdet mellem rådet og dets fagudvalg fungerer heller ikke optimalt i dag, hvor der både er medlemmer af rådet der ikke sidder i et fagudvalg, og fagudvalgsmedlemmer der ikke sidder i rådet. Helt generelt har vi igennem de forløbne 1½ år oplevet at strukturen er svær at forklare. Der er behov for at diskutere, hvordan den ud fra et brugersynspunkt kan blive enklere, og det mener jeg vi må se på allerede i det kommende år.

Beretning 2004 – Kunstrådets fagudvalg for billedkunst

Af Øivind Nygaard, fagudvalgsformand

I 2004 uddelte Kunstrådets fagudvalg for billedkunst ca. 30 mio. kroner til billedkunsten. Tilskuddene er givet på baggrund af en faglig og kvalitativ vurdering af ansøgningerne, og de er hovedsagligt givet til billedkunstnerisk produktion og formidling af billedkunst på danske udstillingsinstitutioner.

Kunstrådets intentioner om ikke at fastlåse en større del af tilskudsmidlerne i løbende driftstilskud, har udvalget efterlevet. Vi har i 2004 ført en selektiv og restriktiv politik i vores tildeling af driftstilskud til kunsthaller og andre udstillingsinstitutioner. Vi har foretaget en kritisk gennemgang og vurdering af de institutioner, som har modtaget driftstilskud fra det tidligere Billedkunstråd, og vi har herefter skåret ind til benet både hvad angår antal støttede institutioner og hvad angår midler. I 2004 var der således 13 institutioner, der modtog driftstilskud fra udvalget for i alt 7.011.900 kr., mens der i 2005 kun er 6 institutioner, der modtager driftstilskud for i alt 4.350.600 kr. Vi vil fortsat være restriktive og selektive i vores tildelinger af driftstilskud.

Vi har taget initiativ til en kortlægning af den faglige profil, antal afholdte udstillinger fordelt på gruppe- og separatudstillinger - og køn, nationalitet, kunstnerisk medie og aldersgruppe - for de institutioner, som har modtaget driftstilskud fra det tidligere Billedkunstråd og udvalget i perioden 2002-2004. Vi arbejder i 2005 videre med kortlægningen.

Vi har ikke, som nævnt i handlingsplanen, oprettet en pulje til statslige og statsanerkendte museers indkøb af nulevende kunstneres værker. Vi har flere gange drøftet oprettelsen af en sådan pulje, men er nået til den konklusion, at "viljen og nødvendigheden" ikke er tilstede. Derudover har vi noteret os Repræsentantskabet for Kunstrådets betænkeligheder ved en sådan pulje: "Støtte til museernes indkøb af kunstværker vil for det første meget let kunne medføre et alvorligt og ensidigt dræn af Kunstrådets midler. Dernæst frygter vi, at en sådan praksis måske kan gøre det muligt for museer at frigøre midler de ellers ville have anvendt til indkøb af kunstværker på en sådan måde, at Kunstrådets midler indirekte vil kunne blive konverteret til driftsmidler".

I Kunstrådets handlingsplan 2003- 2006 om " Billedkunst " fremgår det, at tilskud til billedkunstnerisk produktion har 1. prioritet med hensyn til fordelingen af midlerne og denne prioritering har vi holdt fast ved, idet størstedelen af tilskuddene er gået til produktion af nye kunstneriske værker.

Vurderingsgrundlaget for tildeling af tilskud er en skriftlig ansøgning, der beskriver den kunstneriske idé eller udgangspunkt for produktionen.

Det er indlysende, at der er stor forskel på at foretage en kvalitativ vurdering af et færdigproduceret værk, og så på at vurdere kvaliteten af en kunstnerisk idé, eller et idémæssigt udgangspunkt, eller bare nogle flygtige visioner formuleret på et stykke papir.

Et færdigt værk, det være sig maleri, skulptur, fotograf, installation, performance, vil enhver i princippet kunne have en mening om. At vurdere det kunstneriske produktive i en idé eller i nogle formulerede tanker om et fremtidigt værk kræver til gengæld stor indsigt i den kunstneriske praksis og en erfaring med, hvordan kunst i det hele taget bliver til. Det er indlysende, at denne erfaring kun kan have af folk med en stor indsigt i en billedkunstnerisk praksis.

Samtidig ved vi, at idéen ikke nødvendigvis er det altafgørende i en kunstnerisk produktion (med mindre der er tale om decideret konceptkunst). Værket kan undervejs ændre sig i forhold til det oprindelige udgangspunkt, når produktionsmetoden går i dialog med stoffet, som man siger.

Projekter tildeles med andre ord ofte tilskud på en fornemmelse for det kunstneriske potentiale, der måtte ligge i det pågældende projekt. Fordi kunst sjældent kan forprogrammeres og ej heller garanteres af en god idé.

Selvfølgelig har vi i mange tilfælde i behandlingen af ansøgninger også skelet til den pågældende kunstners tidligere produktion med hensyn til, hvorvidt der er tillid til, at det pågældende værk kan fremstilles på et tilstrækkeligt kvalitativt niveau, men i princippet skal det være muligt at få støtte til et værk, selvom der ikke umiddelbart kan henvises til kvaliteten af en tidligere produktion.

At arbejde med kunst kræver altså en vis grad af risikovillighed. Det gælder i det daglige arbejde på ateliererne, men det gælder sandelig også i forvaltningen af tilskudsmidler til kunsten. Dette gør, at arbejdet i udvalget er noget, der kræver indsigt, indlevelse og overblik. Både i forhold til en nutidig billedkunstnerisk praksis og til kunstverdenen som helhed.

Det har været vores intention at fordele midlerne bredt og samtidig tilgodese et højt kvalitativt niveau, ligesom det har været vores intention at være opmærksom på at sikre talentpotentialets udfoldelse, nye bevægelser i kunsthvervet og mangfoldigheden. Udvalget har støttet bredt, hvad angår tendenser, generationer, medier, kategorier og kunstformer. At tilgodese bredden i kunsthvervet er samtidigt et signal udadtil, der siger, at fornyelser og nye tendenser skal komme fra kunsten selv og ikke fra staten.

I den forbindelse synes jeg, det er vigtigt at påpege, at hvis en institution eller et regelværk skal kunne fungere optimalt og uden skjulte dagsordner i forhold til kunsthvervet, så må udgangspunktet nødvendigvis være kunsten selv og de aktuelle betingelser, der er forbundet med både skabelsen og formidlingen af den.

Men hvis man skal se tingene i et tilbageblik, og samtidig være fremadskuende, så bliver omdrejningspunktet endnu engang den kendsgerning, at hvis en institution til støtte for dansk kunst skal kunne fungere optimalt i forhold til kunsthvervet, så kan den kun gøre det ved et stort opbud af indsigt, indlevelse, lydhørhed og forståelse for de betingelser, der er forbundet med det, det hele drejer sig om. Nemlig skabelsen af selve kunstværket.

Og at disse egenskaber ikke bare skal være til stede hos de personer, der beklæder posterne i råd, udvalg og repræsentantskaber (det er ikke kompetente folk, der mangler), men at de også bliver grundlaget for selve strukturens form og virkemåde. Dvs. at man ikke bare ser strukturens form, som noget der skal være administrativt og politisk effektivt, men som først og fremmest skal være en form, der udspringer af de betingelser kunsten skabes under. Eksempelvis ville man med denne tankegang ikke etablere en hierarkisk og centralistisk struktur i forhold til et kunstliv, der er pluralistisk og mangfoldigt.

Beretning 2004 – Kunstrådets Udvalg for dansk Billedkunst i Udlandet *Af Anders Kold, udvalgsformand*

Kunstrådets udvalg for dansk Billedkunst i Udlandet (UBU) har i 2004 uddelt 6.9 millioner kroner: Primært til formidling af dansk billedkunst i udlandet, og sekundært kompletteret af en mindre støtte til aktiviteter på dansk grund, hvor målet er en øget internationalisering af den danske kunstscene. Både tilskuddene til kunstnere (som fylder mest) og til institutioner, gallerier eller kuratorer er givet på baggrund af en vurdering af projektets kunstneriske faglighed.

2004 var ret beset det første år, hvor Udvalgets Handlingsplan aktivt kunne udmøntes. Dette er i store træk også sket. Arbejdet er forløbet tilfredsstillende og vi har været enige om de kriterier for kunstnerisk faglighed, der er basis for vort virke. Derfor har Udvalget heller ikke taget større beslutninger ved afstemning, og i hele perioden har vi modtaget eksemplarisk støtte fra Billedkunstcentret - til trods for dets vanskelige liv i overgangen fra et system til et andet. Kunstrådets målsætning om støttens enkle, gennemsikkelige, hurtige og fleksible administration har derved kunnet implementeres. Også samarbejdet med Fagudvalget for billedkunst, har forløbet særdeles tilfredsstillende til gavn for dansk kunst

Sammensætningen af Udvalget har været god: Kombinationen af tre billedkunstnere, en gallerist og en person med forankring i museumsinstitutionen – alle med betydelig international erfaring - har ikke alene bidraget til et velfungerende arbejde, men også helt ind i kernevirkomheden tilgodeset diskussionerne om, hvad der faktisk er relevant og afgørende for kunstens faglige udfoldelse - det, der i Udvalgets Handlingsplan er beskrevet som et kunstværks eller et projekts evne til i form og indhold at formidle sig selv på sammenhængende vis og med muligheden for på længere sigt at kunne integrere sig i en international dialog og udveksling. Sigtet er fortsat en reel og ligeværdige kunstfaglige dialog og økonomisk selvstændighed for dansk billedkunst.

Det har også været tilfredsstillende, at Kunstrådets plan for det internationale arbejde - den såkaldte Krarup rapport - på en række punkter holdningsmæssigt lægger sig ganske nært op ad Udvalgets fordringer til samarbejdsdimensionen i det internationale arbejde, hvor integration, dialog og åbenhed er styrende principper. Herved er perspektivet fundamentalt internationalt og ikke snævert nationalt, og vi er overbeviste om at resultaterne af en sådan orientering er til gavn for dansk kunst også på langt sigt.

Udvalgets arbejde i 2004 har været styret af ønsket om på en række områder at stramme op på profilen for det internationale arbejde og de muligheder, der findes for danske kunstnere for deltagelse heri. Her skal især nævnes de tre udenlandske residencies, besøgsprogrammet herhjemme, samarbejdsprojekter og herunder forholdet til offentligheden.

Meget hurtigt besluttede Udvalget sig for yderligere at profilere de tre residencies for danske kunstnere i Berlin, New York og Los Angeles. Vi har valgt at vægte kvali-

teten over kvantiteten ud fra den betragtning at dette bedst tilgodeser de danske kunstneres muligheder for reelt at arbejde og etablere sig i forhold til de lokale kunstmiljøer. Heri ligger at vi ikke har givet støtten blot som et arbejdslegat. Det har betydet lidt færre stipendiater, men til gengæld er kunstnernes ophold længere og deres muligheder nu i enhver henseende tidssvarende og anstændige. Herunder får de som noget nyt midler til at dække basale leveomkostninger!

Det er væsentligt at forstå, at disse tre kunstneriske brændpunkter ikke fungerer på samme vis. Kunstscenerne er meget forskellige, og sådanne behovsmæssige analyser har også indgået i vore beslutninger. I Berlin f.eks. er der etableret en ny og bedre lejlighed til stipendiaten, hvor det også er muligt at arbejde med forskellige kunstneriske udtryk. Der er således fortsat kunstnere, hvis arbejde hverken kan udfolde sig eller rummes på en harddisk. På Cuba har Udvalget i samarbejde med Ludwig Foundation ligeledes oprettet en curator-in-residency ordning.

Vi håber ligeledes, at der snart også kan oprettes et Københavner-residency, hvortil udenlandske kunstnere kan knyttes og dermed bidrage til opgraderingen af dette land som et vigtigt opholdssted i det internationale system. Mange danske kunstnere ville kunne nyde godt deraf.

Formidling af dansk kunst i udlandet sker, udover den ren tilskudsmæssige side, ad flere kanaler, og vi har fortsat høj prioritet på det formidlingsarbejde, som er integreret i Billedkunstcentret. Det drejer sig om besøgsprogrammer, nyhedsinformation, studiearkiv (i papirform og på www.kunstdk.dk), samt sekretariatets arbejde med og opdatering af viden om den internationale kunstverden og de udenlandske aktører. Antallet af udenlandske kuratorer på besøgsprogram er igen oppe på omkring 15 årligt, og der lægges et stort arbejde i sammensætningen af programmet. Dette varierer af oplagte årsager en hel del fra gæst til gæst - nogle er meget fokuserede omkring bestemte kunstnere andre har en bredere tilgang - men udvalget følger nøje, at bredden i sammensætningen overordnet tilgodeses.

Ud fra en grundlæggende ide om at alt foregår i dobbeltgreb, har det sideløbende været holdningen i Udvalget, at det nye Billedkunstcenter i sin spæde start måtte være ambitiøst i forhold til kontakterne med de udenlandske kolleger og aktører. Det vil i praksis sige opsøgende arbejde og en del rejseaktivitet for den lille gruppe faglige medarbejdere, ligesom også medlemmer af Udvalget ved flere lejligheder har taget del i dette strategiske arbejde. Og allerede nu kan man notere sig frugten af disse kontakter, og der må på det kraftigste opfordres til at denne udfarende dimension i forhold til kontaktnettet opretholdes og bestyrkes. Groft sagt kan man sige, at det har taget halvandet år at reetablere en situation, hvor man fra udlandets side regner med dansk deltagelse i den internationale dialog.

Således er der nu på flere fronter aktiviteter i Schweiz, og i Berlin har Udvalget besluttet sig for et flerårigt samarbejdsprojekt med udstillingsstedet Sparwasser HQ, et non-kommercielt galleri, hvis leder er dansk, og hvis virke på alle måder har fungeret som både indslusning for danske kunstnere til det meget væsentlige berlinske kunstmiljø, og som katalysator for deltagelse i projekter andre steder i verden. Det er vigtigt at notere sig, at stedets måde at fungere på, dets kontaktflade

og dets renommé over de seneste år ganske nøje tjener til understøttelse af mange af de yngre danske billedkunstneres karrieremæssige behov. Altså ud fra de selv samme kriterier om kunstnerisk faglighed, som udvalget i øvrigt lægger til grund for sit arbejde.

Mit eneste forbehold i forhold til et ellers fremgangsrigt år skulle måske være, at det ikke i tilstrækkelig grad har været muligt for Udvalget i dets arbejde at honorere det arbejde som en lang række danske gallerier udfører i promoveringen af dansk kunst i udlandet. Den åbenlyst mest effektive formular herfor er deltagelsen på den gode håndfuld store kunstmesser, der finder sted rundt om i verden, Basel, Miami, New York, Köln, London, Madrid og lignende steder. Vores økonomiske ramme har betydet, at vi hidtil har måttet begrænse støtten dertil. Det er mit store håb, at det i regi af Kunstrådet eller fra andetsteds vil være muligt at finde de midler der skal til for kontant at støtte den bekostelige deltagelse ved disse messer. Det ville i Udvalgets øjne være en direkte og meget effektiv indsats, der nemt kunne administreres og bidrage til, at også den side af formidlingen fik en tidssvarende og fornuftig støtte.

Som et sidste punkt med stor betydning for fremtiden - skal det bemærkes, at vi har besluttet at optrappe informationsvirksomheden *også* i forhold til de danske brugere og den danske offentlighed. Hermed skal der rådes bod på de svære betingelser, der eksisterede for formidlingen af den danske billedkunst i udlandet umiddelbart efter etableringen af Billedkunstcentre. Det vil ske både under hensyn til ønsket om større transparens, samt for at sikre at interessenterne - kunstnere, udstillingssteder, gallerister eller kuratorer - kan trække optimalt på Udvalgets og Billedkunstcentrets ressourcer i formidlingsarbejdet. Det er intentionen, at denne optrapning, som også er et ønske fra Kunstrådets Repræsentantskabs side, vil udfolde sig skriftligt - digitalt som analogt - såvel som i form af opsøgende arbejde og orienterende møder. Man kan forvente disse tiltag gennemført i anden halvdel af 2005.

I afvigte år har Udvalget deltaget i følgende kommissoriearbejde under Kunstrådet:

Kommissoriet vedrørende en Festival for Nutidskunst
Kommissoriet vedrørende et København residency
Kommissoriet vedrørende Workshops
Kommissoriet vedrørende DCA galleriet i New York

Beretning 2004 – Kunstrådets fagudvalg for litteratur *Af Claes Kastholm Hansen, fagudvalgsformand*

2004 blev det første år, hvor Udvalget arbejdede helt efter dets egne principper. I efteråret 2003 havde Udvalget fortsat Litteraturrådets og Dansk Litteraturinformationscenters (DLC) støtteordninger for bl.a. at give sig selv tid til at lægge planer og formulere principper for hele udvalgsperioden, herunder ikke mindst at revidere de støtteordninger, Udvalget forvalter.

Som noget af det første besluttede Udvalget, at arbejdslegater skulle have en størrelse, så de virkelig gør en forskel. Fra de tidligere tildelinger på mellem 20.000 og 50.000 kr. blev det besluttet, at legater normalt skulle uddeles i portioner på 70.000 kr. til færdiggørelse af konkrete værker. Samtidig viste det sig umuligt at skaffe midler og tilladelse til at honorere arbejde i genreudvalg under Fagudvalget for litteratur, hvorfor behandling af alle ansøgninger inden for Udvalgets støtteområde skal behandles af Udvalget selv. Dette har betydet en væsentlig større arbejdsbyrde med hensyn til ansøgningsbehandling, end Litteraturrådet og Oversætterkomiteen ved DLC havde.

Derudover kom en stor ny støtteordning til: Som en udløber af forliget om Biblioteksafgiften fra 2003 besluttede kulturministeren, at afsætte 10 mio. kr. om året i 2004, 2005 og 2006 til uddeling af store arbejdslegater til konkrete arbejder efter ansøgning fra modtagere af Biblioteksafgift. Kriterierne for den såkaldte 10-mio.kr.-pulje blev udformet af en arbejdsgruppe bestående af repræsentanter for forfatterforeningerne, Fagudvalget for litteratur og Kulturministeriet og efterfølgende godkendt af kulturministeren. Fagudvalget for litteratur modtog ca. 450 ansøgninger til behandling i puljen – en ekstra arbejdsbyrde, som var ukendt på tidspunktet for Udvalgets udpegelse.

Ved tiltrædelsen overtog Fagudvalget for litteratur en struktur på det nationale område med ni puljer med ansøgningsfrist to gange om året og en pulje med administrativ behandling; på det internationale område Oversætterpuljen med fire årlige frister og én pulje med administrativ behandling. Udvalget besluttede at revidere de ni puljer på det nationale område, således at der nu er fire. Dermed var Udvalget på forkant med Kunstrådets forenklingssøgen.

I begyndelsen af 2004 planlagde Fagudvalget for litteratur årets møder. Det viste sig dog, at den besluttede mødefrekvens i konsekvens af den øgede ansøgningsbehandling ikke slog til. Udvalget var derfor nødt til at øge frekvensen med 50 %. Ved tiltrædelsen overtog Fagudvalget for litteratur en forpligtelse til deltagelse i SuperDanish-festivalen i Toronto i form af bevilling til sikring af et fokus på dansk litteratur på International Festival of Authors i oktober 2004. Det var med nogen skepsis, at Udvalget gik ind i arbejdet, men med en koncentreret indsats fra Kunststyrelsens side fra september 2003, lykkedes projektet. Men det er Udvalgets klare holdning, at det ikke ønsker at deltage i sådanne massekunstneriske satsninger i fremtiden. Litteraturen kan optræde sammen med andre kunstarter, hvor særlige forhold og efterspørgsel gør sig gældende, men ellers ønsker Udvalget primært at satse på en kontinuerlig indsats for formidling af dansk litteratur i nærområderne.

Fagudvalget for litteraturs særlige handlingsplaninitiativer står opført i Kunstrådets handlingsplan, men her kan det være interessant at fokusere på det af initiativerne, som især satte sit præg på 2004: I erkendelse af det tyske sprogområdes særlige betydning for danske litteratur som det sprogområde, der oversætter mest dansk litteratur, ønskede Fagudvalget for litteratur at sætte fokus på dansk litteraturs fortsatte muligheder på det tyske marked. Derfor besluttede Udvalget en særlig satsning på Frankfurt Bogmessen i oktober, hvor en stor dansk stand i den tyske hal præsenterede dansk børne- og voksenlitteratur og lavede et forskræp for H.C. Andersen-året 2005 bl.a. gennem en præsentation af Günter Grass' illustrationer af udvalgte H.C. Andersen eventyr og historier. Standen og dermed dansk litteratur fik en hidtil uset bevågenhed, som man kun kan håbe vil have en fortsat gunstig virkning for dansk litteratur på tysk.

I forbindelse med BogForum i november i København inviterede Udvalget et kontingent oversættere, heriblandt fire fra det tyske sprogområde.

Endnu er handlingsplaninitiativ, som i 2004 blev indtænkt i det tysksprogede fokus, var Den Danske Oversætterpris. Prisen er indstiftet af Fagudvalget for litteratur, og det blev besluttet, at den første uddeling skulle ske inden for det tyske sprogområde. Prisen blev overrakt til den tyske oversætter og litteraturformidler Gisela Perlet, som gennem de sidste ca. 40 år har gjort en stor og kvalitetsbetonet indsats for dansk litteratur i tysk oversættelse. Overrækkelsen fandt sted ved et fint og velbesøgt arrangement i den nordiske ambassaders fælleshus i Berlin den 17. november 2004.

Et andet handlingsplaninitiativ, som blev sat i gang i 2004, er Lydbogsprojektet. Fagudvalget for litteratur ønsker, at der sker en kvalitativ udbredelse af dansk litteratur også til de dele af den danske befolkning, som ikke gennem læsning af tekst er i stand til at tilegne sig litteratur. Udvalget har derfor iværksat et initiativ, der skal afklare lydbogens potentiale i Danmark. Det indledende arbejde forventes færdigt i 2005.

Som skrevet ovenfor har arbejdet for Kunstrådets fagudvalg for litteratur forandret sig en del fra det indhold og den arbejdsbyrde, det havde, da Udvalget tiltrådte i sommeren 2003 og til nu. Det faktum, at Udvalget nu skal behandle alle ansøgninger og de interessekonflikter, det har givet undervejs i processen, har bl.a. betydet, at Jens-Martin Eriksen i juni 2004 valgte at forlade Fagudvalget for litteratur. I september 2004 indtrådte forfatteren Arthur Krasilnikoff i stedet.

Beretning 2004 – Kunstrådets fagudvalg for musik

Af Søren Bojer Nielsen, fagudvalgsformand

2004 var det første hele år i Musikfagudvalgets (MFU) funktionsperiode. Med overblik over udvalgets samlede økonomi kunne udvalget begynde at lægge sine egne prioriteringer ind i tilskudsfordelingen, og i den øvrige musikfaglige debat i øvrigt.

Ensembleområdet

MFU betragter det som en kerneopgave at sikre et bredt udbud af ensembler på et højt kunstnerisk niveau spredt ud over landet.

For at fremme det kunstneriske niveau hos specialensemblerne har fagudvalget i løbet af 2004 og i forbindelse med hoveduddelingen for 2005 valgt at forhøje tilskuddene til disse. I juni 2004 blev tilskuddet til 6 ensembler løftet med samlet 1.250.000 kr.

Blandt 21 ansøgere i forbindelse med hoveduddelingen 2005 fik 14 ensembler tilskud med status som specialensemble, heraf 8 med øget støtte på i alt 1.460.000 kr.

Med 5 af specialensemblerne – Concerto Copenhagen, Athelas Sinfonietta, Ars Nova, New Jungle Orchestra og Århus Sinfonietta - er der desuden indgået forhandlinger om flerårige aftaler. Fagudvalget ønsker hermed at give et repræsentativt udvalg af specialensemblerne mulighed for en mere stabil og langsigtet kunstnerisk og økonomisk planlægning. Dette skal medvirke til at sikre disse ensembler præsentation og udvikling indenfor de respektive musikgenrer på højeste professionelle og kunstneriske plan, nationalt som internationalt.

Yderligere 3 ensembler har fra fagudvalget fået en hensigtserklæring om flerårig støtte.

Koncertområdet

I 2004 har MFU indgået nye fireårsaftaler med de udvalgte regionale spillesteder. Udvælgelsen af spillesteder blev påbegyndt med en konference i foråret 2004 med deltagelse af kulturministeren. På konferencen redegjorde MFU for sine overordnede kunstneriske betragtninger i forbindelse med de regionale spillesteder, og konferencen udgjorde en god start på en længere proces med prioritering af de indkomne ansøgninger, besøg på et stort antal spillesteder og endelig udvælgelse og indgåelse af aftaler mv.

Fagudvalget valgte at hæve det samlede antal af regionale spillesteder fra 18 til 20, men heri gemmer sig en større ændring af spillestedslandskabet. To spillesteder mister status som regionalt spillested, mens fire nye tildeles denne status. De fire nye spillesteder er Toldkammeret i Helsingør, Etnorama i København, Paletten i Viborg og Godset i Kolding .

Blandt de 16 regionale spillesteder der bliver genudpeget er der visse tilskudsfor- skydninger. Både ved udvælgelsen af nye spillesteder og prioriteringen af tilskud til de allerede eksisterende, har det været fagudvalget magtpåliggende, at der er skabt muligheder for en bred vifte af genrer på landets regionale spillesteder. Lige fra udpegningen af Etnorama som et decideret verdensmusikspillested, til spilleste- derne Toldkammeret, Paletten og Godset der allerede har, men yderligere vil og kan udvikle, koncerttilbud indenfor mange genrer.

Udvælgelsen er foregået ved at udvalget overordnet har søgt en national løsning, der bedst muligt tager hensyn til den samlede kvalitet af landets regionale spille- steder samt de to centrale kriterier - geografi og genrespredning.

Musikundervisning

For MFU er det en hovedopgave at sikre, og søge udvikle, tilbuddene om musikun- dervisning. Det er derfor med stor glæde at MFU har oplevet mange politiske ud- sagn om vigtigheden af dette område.

Som det fremgår af handlingsplanen, finder fagudvalget det væsentligt at fastholde et centralt, statsligt organ, som kan sikre et helhedssyn på kvaliteten af undervis- ningen i landets musikskoler. MFU ønsker at sikre den genremæssige og instru- mentale spredning, og at fastholde vægtningen af sammenspilsundervisning i, og samarbejdet mellem musikskolerne.

Stor er derfor også Fagudvalgets bekymring ved det lovforslag til musikskoler, der er lagt frem i forbindelse med strukturreformen. Et forslag der fuldstændig ser bort fra de forbedringer der er sket på musikskoleområdet de senere år. MFU fryg- ter at lovændringen vil betyde en forringelse af musikskolernes forhold, og dermed en forringelse af musikskoleundervisningen. Forringelser som Kunstrådet – blandt andet på grund af bortfaldet af den statslige støtte til musikskolerne – ikke vil have redskaberne til at kunne imødegå.

Uanset de realpolitiske forhold der lægger til grund for strukturreform lovudkastet, kan MFU ikke undlade at undres over misforholdet mellem ordlyden i det nye lov- udkast, og de talrige politiske markeringer, både lokal- og landspolitiske, om støtte til den musikalske fødekæde.

Udover arbejdet med strukturreformen har fagudvalget deltaget i det af Kulturmini- steriet nedsatte musikskoleudvalg, som blandt andet har beskæftiget sig med den musikalske fødekæde. Fagudvalget har med tilfredshed noteret sig, at det er pla- nen, at fagudvalget får mulighed for at videreføre udvalgets arbejde med virkning fra tilskudsåret 2006.

Amatørområdet

MFU har tidligere skrevet, at det vil arbejde for, at amatørområdet får sit eget af- snit i musikloven (se også nedenfor om Kunstrådets overvejelser i forbindelse med

konsulentundersøgelsen af musikrådets institutioner). Det forløbne års debat har overbevist fagudvalget om det rigtige i dette synspunkt, hvor emnet har være genstand for adskillige drøftelser internt i udvalget og mellem udvalgsmedlemmer og amatørmusiklivet.

Udvalget er dog bevidst om, at det ikke er nogen enkel operation, og drøftelserne fortsætter i det tempo og omfang der skal til for at dialogen med alle områdets organisationer – forhåbentligt – bærer frugt. Det er fortsat MFUs antagelse, at dette vigtige område i det samlede danske musikliv vil få de bedste udviklingsmuligheder ved samarbejde og selvstændiggørelse. Området vil kunne opnå en langt større politisk slagkraft ved en samlet indsats.

Information, dokumentation og publikationsvirksomhed

Fagudvalget har deltaget i arbejdet i det af Kulturministeriet nedsatte pladebrancheudvalg. Fagudvalget afventer i spænding, hvad der kommer ud af den politiske behandling af udvalgets rapport, som i skrivende stund endnu ikke er offentliggjort.

Efteruddannelse

Tidligere havde Musikrådet en relativ stor post til efteruddannelse af musikere, men det er et område som nu er lagt ind i konservatoriernes aftaler med kulturministeriet. Som det fremgår af handlingsplanen finder fagudvalget det dog nødvendigt fortsat at kunne supplere konservatoriernes tilbud om efteruddannelse.

Fagudvalget ser frem til det kommende samarbejde med konservatorierne om at styrke det samlede efteruddannelsesområde.

Institutioner

I december 2003 blev en konsulentrapport om musikrådets institutioner offentliggjort. Kunstrådet tiltrådte på sit møde den 3. marts 2004 en indstilling fra det musikfaglige udvalg vedrørende konsulentundersøgelsen.

Det fremgår blandt andet af rådets vedtagelse, at det musikfaglige udvalg også i fremtiden vil gøre brug af driftsbevillinger til genreorganisationer for at fremme den musikpolitik fagudvalget står for. Rådet mente desuden (se ovenfor om amatørmusikområdet), at amatørmusikken i Danmark bør gøres økonomisk selvadministrerende med en statsstøtte i mindst samme omfang som hidtil. Området bør tildeles sit eget afsnit i musikloven og derigennem selvstændiggøres lovgivningsmæssigt og finansielt.

Hvad angår organisationen Levende Musik i Skolen ville Kunstrådet undersøge om LMS kan spille en direkte rolle i den satsning på formidling af professionel kunst til børn, som indgår i Kunstrådets handlingsplan. Det glæder musikudvalget at kunne konstatere, at dette netop har resulteret i, at Kunstrådet på fagudvalgets anbefaling har valgt at afsætte 6,5 mio. kr. til forhøjelse af støtten til LMS.

Kunstrådet diskuterede endvidere specielt støtten til cd- og nodeudgivelser. Der var enighed om at dette bedst sker ved at støtte særlige selskaber, men at det ikke må være konkurrenceforvridende.

I forbindelse med hoveduddelingen for 2005 har det musikfaglige udvalg besluttet at se nærmere på den fremtidige drift af Folkemusikcentret i Hogager. Der er reserveret en driftsbevilling indtil en række spørgsmål om opgavevaretagelsen indenfor for folkemusikområdet er afklaret. MFU undersøger dette i tæt samarbejde med Hogager og folkemusikkens organisationer.

Der har i udvalgets første år været lidt uklarhed om tildelingen af international transportstøtte. Med hoveduddelingen for 2005 forsøger udvalget at råde bod på denne uklarhed. De 4 genreorganisationer Dansk Jazzforbund, ROSA, Folkemusikkens Fælles Sekretariat og Foreningen for Verdensmusik har fået tilført de tilskudsmidler MFU tidligere brugte på dette område.

Fra 1. januar 2005 er det herefter disse institutioner, der skal administrere alle tilskud til international transportstøtte mv. inden for de enkelte genrer. Det betyder, at tilskud til international musikudveksling inden for jazz, rock, folkemusik og verdensmusik skal søges direkte hos genreinstitutionerne, og at der ikke længere kan søges tilskud til disse formål hos Kunstrådets musikfaglige udvalg.

Tilskud til international musikudveksling inden for klassisk musik, moderne kompositionsmusik og andre genrer, der ikke hører under de nævnte genreinstitutioner skal indtil videre søges hos det musikfaglige udvalg. Det er udvalgets hensigt at også disse tilskud på sigt skal lægges ud i en genreinstitution.

I forbindelse med udlægningen af tilskud til international musikudveksling, har fagudvalget bl.a. understreget, at det er den enkelte institutions opgave at sikre en forsvarlig og gennemsigtig prioritering af midlerne og en forsvarlig tilskudsadministration. De 4 genreorganisationer skal i fællesskab sikre, at ingen bliver udelukket fra at få støtte på grund af uklarheder om definitionen af de enkelte genrer.

Beretning 2004 – Kunstrådets fagudvalg for teater

Af Rhea Leman, fagudvalgsformand

I 2004 begyndte vi i Kunstrådets Fagudvalg for Teater at stille skarpt på fremtiden. De områder, vi har drøftet og taget beslutninger om, ligger inden for Kunstrådets handlingsplan 2003-2006, hvor Fagudvalget kom med visioner, spørgsmål og håb for fremtiden. I årets løb har vi haft fokus på bl.a. følgende spørgsmål:

- Nye kunstnere og grupper mulighed for at få støtte
- Udvikling af scenekunsten
- Turné-muligheder for projekter og de mindre grupper
- Det internationale arbejde

Nye kunstnere og grupper mulighed for at få støtte

Det er en balancekunst for Fagudvalget både at sikre nye kunstneriske initiativer og samtidig give de scenekunstgrupper, som har bevist deres kunstneriske potentiale, en rimelig bevilling indenfor rammen af puljens økonomi, som blev beskåret med 15,3 % i 2001 og stadig fastholdes på samme niveau.

Fagudvalget har set nærmere på fordelingen mellem driftstilskud og projektstøtte. Der er ingen tvivl om, at driftstilskud giver teatre og grupper større sikkerhed, længere planlægningshorisont samt bedre mulighed for at udnytte ressourcerne. Nogle grupper og kunstnere har fået tilskud fra Fagudvalget for Teater (tidl. Teaterrådet) i mange år. Men på den anden side er det sådan, at hvis de grupper fortsat støttes af Fagudvalgets pulje, er der ikke plads til de nye initiativer, med mindre puljen forhøjes betragteligt.

Fagudvalget har fra starten af sat begrebet "flow" på sin dagsorden. Det indebærer, at der i udvalgets pulje skal skabes nødvendig plads til de initiativer, der har den ønskede kvalitet og dermed kan bidrage til at sikre, at scenekunsten hele tiden udvikler sig nedefra. Som en konsekvens af den politik vil der fremover stadig være mulighed for at opnå driftsstøtte fra Fagudvalget, men der skal foretages aktive initiativer, så nogle af de driftsstøttede grupper på sigt kan overgå til en status som enten egnteater, lille storbyteater, som et teater under Det Storkøbenhavnske Teaterfællesskab eller blive finansieret direkte under finansloven.

Et første skridt i den retning er den trufne aftale mellem Kunstrådets Fagudvalg for Teater, Hovedstadens Udviklingsråd og Kulturministeriet om en fælles finansiering af Nyt Dansk Danseteater i en overgangsperiode, før danseteatret finder frem til en fuldfinansiering uden for Fagudvalgets pulje.

Det er en målsætning for Fagudvalget, at de grupper, som for længst har bevist høj kunstnerisk kvalitet og høstet stor anerkendelse og via Fagudvalgets driftsmidler har konsolideret deres status som etablerede og kunstnerisk vigtige institutioner, overgår til en anden finansieringsform uden for Fagudvalgets støtteområde. Fagudvalget vil gerne medvirke til at dette sker; blandt andet gennem dialog med nati-

onale og lokale beslutningstagere og ikke mindst i samarbejde med de enkelte teatre.

Udvikling af scenekunsten

Med introduktionen af den nye scenekunstneriske pulje er der nu mulighed for at søge støtte til at arbejde med udviklingen af nye ideer og projekter uden at skulle føle sig tvunget til at præsentere idéerne for et publikum.

På grund af forsøgets tidlige stadium er det på indeværende tidspunkt vanskeligt at vurdere dets bæredygtighed, men vi glæder os til at se resultaterne, som forhåbentlig vil inspirere til nye arbejdsmetoder, nye tanker og nye retninger inden for dagens scenekunst.

Turné-muligheder for projekter og grupper

Fagudvalget for Teater har en vision om, at forestillinger støttet af udvalget skal udnyttes bedre, end hvad der er tilfældet i dag. Det er Fagudvalgets hensigt, at de mange gode enkeltproduktioner skal præsenteres flere steder i landet, spille flere gange og ikke mindst blive set af et større og gerne bredere publikum - ikke mindst de unge.

I forlængelse af disse overvejelser har Fagudvalget blandt andet indledt dialog med en række af landets turnéproducenter med henblik på udvikling af nye ideer til, hvorledes turnéområdet eventuelt kan udvides med aktiviteter, som kan supplere de allerede eksisterende turnéinitiativer. Fagudvalget håber på at kunne præsentere en konkret plan inden sommer 2005.

Det internationale arbejde

Kunstrådet har i 2004 afsat en ekstrabevilling på 900.000 kroner til operatøropgaver til international scenekunstformidling. Midlerne skal bruges til at kickstarte det internationale arbejde på scenekunstmrådet, der hidtil har lidt under, at der ikke har eksisteret et selvstændigt informationscenter svarende til de øvrige kunstområders centre (CDB, MIC, og DLC). Der er samtidig blevet ansat en yderligere medarbejder til at løfte de internationale opgaver i Kunststyrelsens Teatercenter.

Det fremgår af Kunstrådets handlingsplan for internationale opgaver, at Rådets vision for dets internationale arbejde er at skabe international interesse for dansk kunst for derigennem at give nye muligheder for danske kunstnere i udlandet og give dansk kunst indflydelse på den internationale kunstneriske dagsorden. Fagudvalget er efter mange overvejelser og diskussioner kommet frem til en strategi, der efter Fagudvalgets mening inkluderer nogle af de vigtigste og mest presserende områder m.h.t. at promovere dansk scenekunst i udlandet i dag. Vores planer for 2005 inkluderer bl.a.:

- Udarbejdelse af engelsk informationsmateriale og etablering af engelsk netsted om dansk scenekunst. Materialet skal rette sig mod internationale inte-

ressenter, herunder bl.a. kontakter, netværk, samarbejdspartnere, og ikke mindst potentielle fremtidige aftagere.

- Introduktion af besøgsprogrammer. I lighed med programmer for udenlandske besøgende inden for de andre kunstarter vil et sådant tiltag kunne øge fokus på dansk scenekunst. Relevante fagfolk inviteres hertil, og der udarbejdes individuelle og faglige besøgsprogrammer kombineret med muligheden for at se konkrete forestillinger.
- Forberedelse af et større projekt i Nordamerika i 2007. Fagudvalget har planer om at lave en større satsning på børneteaterområdet i USA i efteråret 2007 og vi er derfor lige nu i en research og analysefase.

Fagudvalget lægger vægt på, at udviklingen af det internationale arbejde på scenekunstmrådet sker gennem et fortsat konstruktivt samarbejde med de institutioner, som allerede arbejder på området.

Statsensemble for børneteater

2004 var året, hvor det første statsensemble for børneteater blev udnævnt af Kunstrådet efter indstilling fra Fagudvalget for Teater. I de næste tre år vil de to teatre Teater La Balance og Corona Danseteater smelte sammen til et nyt ensemble, Corona La Balance, der skal bære flaget og bidrage til den respekt og opmærksomhed, det danske børneteater fortjener. Formålet er at styrke og udvikle moderne scenekunst for børn og unge, samt at skabe større synlighed for børneteater som helhed.

Hoveduddeling 2005/2006

I 2004 modtog fagudvalget 409 ansøgninger om støtte til sæson 2005/2006- og der blev samlet set ansøgt om tilskud på i alt 318 mio. kroner. Fagudvalget har valgt at støtte 87 ansøgninger - og har bevilliget 64.9 mio. kroner, hvilket vidner om, at Fagudvalget har været tvunget til at skulle foretage skrappe prioriteringer. De ansøgninger, som er nået gennem nåleøjet, er alle valgt med udgangspunkt i en prioritering af den absolut bedste kunstneriske kvalitet. Udvalget har lagt vægt på at støtte nyskabende og eksperimenterende initiativer, som peger fremad i forhold til udvikling og fornyelse af selve scenekunsten.

BILAG

Kunstrådets tilskud 2004, ansøgninger, tilsagn og afslag

Tabel 1: Samtlige nationale tilskudsmidler

	Bevilling 1) mio. kr.	Tilskud mio. kr.	Ansøgninger antal	Tilsagn antal	Afslag antal 2)	Tilsagn Tilsagn 1) %
Fordelt på kunstformål, tabel 2	203,9	199,3	4.511	2.346	2.165	52,0%
Øvrige, tabel 3	217,4	209,9	1.109	687	422	61,9%
International kulturudveksling, tabel 4. 3)	14,2	13,8				
I alt	433,5	418,7	5.620	3.033	2.587	54,0%

1) Tilsagn %: Tilsagn/antal ansøgninger.

2) Se note 2 under tabel 2.

3) Inkl. tipsmidler fra 2003, der blev indtægtsført i 2004

Tabel 2: Kunstrådets tilskudsmidler fordelt på kunstformål

	Bevilling 1) mio. kr.	Tilskud mio. kr.	Ansøgninger antal	Tilsagn antal	Afslag antal 2)	Tilsagn %
Billedkunstformål 3)	33,5	32,2	944	650	294	68,9%
Musikformål	71,1	71,4	1.496	1.104	392	73,8%
Musikdramatiske formål	6,9	6,6	135	9	126	6,7%
Teaterformål	70,9	65,4	726	185	541	25,5%
Litteraturformål	11,2	14,2	729	278	451	38,1%
Litteraturpulje	10,3	9,5	481	120	361	24,9%
I alt	203,9	199,3	4.511	2.346	2.165	52,0%

1) Bevilling er opgjort som bevilling på finansloven, inkl. tillægsbevillinger. Evt. videreførte midler er ikke medtaget.

2) Antal ansøgninger m.v. er opgjort i henhold til oplysninger i TAS. Afslag er beregnet som modtagne ansøgninger minus antal tilsagn. Opgørelsen er pga. konvertering ikke helt retvisende.

3) Tilskud er opgjort eksklusiv berigtigelse af regnskab 2003 (i alt 14,5 mio. kr.)

Tabel 3: Øvrige tilskudsmidler fordelt af Kunstrådet og dets fagudvalg

	Bevilling 1) mio. kr.	Tilskud mio. kr.	Ansøgninger antal	Tilsagn antal	Afslag antal 2)	Tilsagn %
Øget kunstnerisk aktivitet 3)	40,8	35,5	462	66	396	14,3%
Musikskoler 4)	74,9	74,9	212	212	0	100,0%
Honorarstøtte	13,6	10,6	142	138	4	97,2%
Regionale spillesteder	19,6	19,1	31	19	12	61,3%
Egnsteatre	35,5	37,5	45	40	5	88,9%
Små storbyteatre	19,5	19,5	3	3	0	100,0%
Børneteater og ops. teater	13,5	12,8	214	209	5	97,7%
I alt	217,4	209,9	1.109	687	422	61,9%

1) - 2) se under tabel 2

3) Opgjort som besluttet på rådsmøder 2004. Nogle af tilsagnene er først registreret i TAS jan. 2005

3) 421 har ifølge TAS ansøgt om tilskud. Tallet er rettet til 212, svarende til bevilgede tilsagn/tilskud.

Tabel 4: Oversigt over fordeling af tilskud i tabel 2

Billedkunstformål	mio. kr.
Produktion og formidling	18,6
Drift	5,5
Varer og tjenesteydelser	0,1
Amtskommunale billedkunstråd	0,2
Tilskud i øvrigt	4,0
Udstillingsvederlag	3,8
I alt	32,2

Musikformål	
Musikundervisning	10,6
Amatørmusik	3,3
Varer og tjenesteydelser	0,2
Musikeksport	2,8
Ensembler	20,7
Koncertaktiviteter	5,4
Efteruddannelse	1,7
Udgivelser	1,4
Institutioner	15,7
Andre formål	1,4
Musikdramatik	5,8
Transportstøtte	2,6
Afrunding	-0,2
I alt	71,4

Musikdramatik	
Musikdramatik	6,6
I alt	6,6

Litteratur	
Generelle midler	2,4
Skønlitteratur	2,5
Faglitteratur	1,1
Tegneserier	0,1
Børnelitteratur	0,7
Udvalgets projekter	0,5
Forfattercentrum	0,6
Litterære institutioner	1,6
Fremmedsprogede forfattere	0,2
Klassikerudgivelser	0,7
Verdens bogdag	0,3
IBBY	0,1
Priser og medaljer	0,3
I alt	10,9

Litteraturpulje		
	10-mio. kr. puljen	9,2
	Prøveoversættelser	0,2
	Varer og tjenesteydelser	0,1
	I alt	9,5

Teaterformål		
(incl. tips)	- sæson 2004/05	mio. kr.
	Stationær teatervirksomhed	1,0
	Projektstøtte	18,7
	Dans	13,4
	Turneteater	3,9
	Børneteater	19,8
	International virksomhed	0,3
	Tidsskrifter og publikationer	0,6
	Ny dansk dramatik	1,3
	Teknik og biler, anskaffelse	1,2
	Musikdramatisk supplement	0,7
	Scenekunstnerisk udvikling	2,0
	Afrunding	-0,1
	I alt:	62,8
	Varer og tjenesteydelser	0,1
	Garantifond	1,5
	International teaterudveksling	5,1
	Kabaretscener	1,0
	I alt	70,5*

*) Differencen mellem de 70,5 mio. kr. og de 65,4 mio. kr. der angives i tabel 1, svarer til tipsbevillingen til international teaterudveksling.

Tabel 5		
Øget Kunstnerisk aktivitet og talentudvikling		mio. kr.
	Talentudvikling for unge kunstnere	0,5
	Kunstnere til børns møde med kunst	2,5
	Statsensemble for børneteater	18,0
	DCA Gallery, 2. Halvår 2004 og 2005	2,3
	Øget indsats inden for musikdramatik	5,0
	Tværkunstneriske projekter	7,2
	I alt	35,5

Tabel 6: Kunstrådets internationale tilskudsmidler fordelt på kunstarter		
	Bevilling mio. kr.	Disponeret mio. kr.
Musik 1)	2,1	1,9
Teater	1,4	2,3
Litteratur	3,8	3,8
Billedkunst	6,9	5,7
I alt 2)	14,2	13,8

Generelt: Bevillingen er angivet eksklusiv videreførselsbeløb fra 2003, hvilket er forklaringen på, at det disponerede beløb i nogle tilfælde overstiger bevillingen.

1) Bevilling til musik var på 2,05 mio. kr. Ovenfor er beløbet afrundet til 2,1 mio.

2) I total for disponeret er indeholdt 0,1 i afrunding.